

**Вінницький національний медичний університет
ім. М.І. Пирогова**

Міністерство охорони здоров'я України

II НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКІСНОЇ
ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ
У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
7 лютого 2024 року

Вінниця – 2024

**II Навчально-методична конференція
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МЕДИЧНИХ КАДРІВ
У НАДЗВИЧАЙНИХ УМОВАХ**

Тези доповідей
навчально-методичної конференції
м. Вінниця, 7 лютого 2024 року

Розвиток медичної науки і практики у надзвичайних умовах зумовлюють вносити корективи у підготовку та підвищення кваліфікації медичних працівників із наближенням їх освіти до міжнародних стандартів. Саме тому якість освіти у вищих закладах освіти необхідно покращити шляхом ефективної організації та інформатизації навчального процесу, впровадженням передових наукових розробок у практику викладання, забезпеченням високого професіоналізму викладачів, створенням сучасної навчально-методичної бази в усіх освітніх галузях, зокрема і медичній.

Перед закладами вищої медичної освіти стоять важливі завдання, що покликані піднести їх на новий рівень якості, а саме: збільшити частку впровадження нових освітніх технологій, застосовувати безперервний процес вдосконалення знань та умінь, формування у здобувачів стійких практичних навичок. Застосування даних методів покликане систематично вдосконалювати майстерність обстеження та лікування пацієнтів, особливо в умовах змін у світовому науковому середовищі.

Збірник розрахований на всіх працівників медичної галузі.

висновки щодо ефективності онлайн навчання студентів медичних ВНЗ при проходженні клінічних дисциплін, зокрема циклу гематології студентами 5 курсу. Нами було проведене опитування студентів 5 курсу, які проходили цикл гематології у 2023 році, порівнюючи із опитуванням студентів 5 курсу під час онлайн навчання 2021-2022 роки. Відмітимо загальну негативну тенденцію самооцінки студентів щодо отриманих знань за попередні курси в обох опитаних групах. Відмічається їх фрагментарність, недостатня глибина та інтеграція знань фундаментальних дисциплін в курс клінічних дисциплін. Однак більшу незадоволеність отриманими знаннями зафіксовано у студентів, які знаходились на офлайн навчанні, що можемо пов'язати із можливістю порівняти ними результати різних варіантів навчання. Серед недоліків онлайн форми навчання студенти відмічали відсутність практики спілкування з пацієнтом, побудови плану клініко-лабораторного обстеження із врахуванням особливостей окремого хворого.

Найбільш проблемними виявились етико-деонтологічні аспекти навчання студентів медичних ВНЗ, які полягали у неможливості коректно провести опитування пацієнта, сформулювати запитання та надати відповіді хворому із врахуванням психологічних особливостей пацієнта і його потреб. Із позитивних сторін всі студенти відмітили підвищене вміння використовувати матеріали та джерела знань із мережі Internet, вміння самостійно формувати висновки, проводити оцінку джерел інформації відносно їх достовірності і актуальності. Підсумовуючи отримані результати, можемо зробити певні узагальнення: онлайн освітній процес клінічних дисциплін у студентів медичних ВНЗ має як негативні так і позитивні сторони. Найбільш проблемним виявився аспект реального застосування отриманих знань, вміння їх інтегрувати в клінічне мислення із врахуванням етико-деонтологічних аспектів.

На нашу думку, онлайн навчання залишиться елементом освітнього процесу на довгий час, особливо враховуючи розширення сфер застосування телемедицини, більшу технологізацію клінічних дисциплін. При онлайн викладанні курсу гематології нами запропоновано широкий спектр візуальних та текстових матеріалів, які дозволяють сформувати клінічне мислення майбутніх лікарів відносно гематологічних захворювань і реактивних змін системи кровотворення із акцентуванням на клінічні задачі, імітації реального спілкування з пацієнтами із наступним аналізом отриманих відповідей, помилок та неточностей допущених студентами. Також важливим є постійний контакт студент-викладач під час заняття, колективна робота групи студентів, що покращує комунікаційні навички студентів при онлайн навчанні.

Личик Г.З., Мельник А.В., Паламарчук Н.В.

ВИКЛАДАННЯ ВИБІРКОВИХ ДИСЦИПЛІН СТУДЕНТАМ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Здобувачі вищої фармацевтичної освіти мають можливість самостійного вибору дисциплін, які допоможуть їм стати конкурентно спроможними фахівцями на ринку праці, професійно реалізуватись і мати можливість

подальшого кар'єрного зростання. Важливу роль в цьому відіграють вибіркові навчальні дисципліни, які базуються на зацікавленості студента в отриманні ним нових знань, активізують його пізнавальну діяльність, формують професійні компетенції.

Однією з фундаментальних дисциплін, що пропонує студентам-провізорам елективні курси, є біологічна хімія, яка вивчає хімічні процеси в живих організмах, що потрібно студентам-фармацевтам не лише для розуміння фізіологічних функцій, а й для інтерпретації біохімічних показників при використанні лікарських препаратів в умовах патології. Особлива увага приділяється фармацевтичним і клінічним аспектам: вивченню причин виникнення і наслідків ензимопатій, профілактиці й корекції фармацевтичними препаратами порушень обміну речовин в організмі людини, застосування ферментів, коферментів та інших біологічно активних сполук як лікарських засобів, а також патохімічних процесів розвитку та перебігу захворювань органів шлунково-кишечного тракту, цукрового діабету, атеросклерозу, ревматизму, інфаркту міокарда, тощо.

Вже не один рік на кафедрі біологічної, а відтепер і на кафедрі медичної та біологічної хімії студенти денної та заочної форми навчання вибирають дві дисципліни – «Біохімія харчування» (третій семестр) і «Клінічна біохімія» (п'ятий). На обидві дисципліни було відведено по 60 годин, з яких на аудиторну роботу у студентів денної форми - 30 годин (20 – на лекції, 10 – на практичні заняття), а у заочної – лише 8 годин (по 4 на лекції і практичні заняття). Для оцінювання дисципліни за вибором студенти-заочники виконували і демонстрували на практичних заняттях презентації з найбільш важливих тем з обох дисциплін, в чому суттєву допомогу їм надавали викладачі кафедри.

Карантин по COVID-19, а потім і воєнний стан змусили перевести викладання on line, що ускладнило роботу і викладачам і студентам, бо останнім доводилось багато працювати самостійно. Змінилась кількість годин на вибіркові дисципліни у студентів денної форми навчання: 90 годин (10 лекційних і 30 практичних). Були створені нові лекції, доповнені старі й викладені на сайті кафедри. Лекційний матеріал висвітлював задачі та методи клінічної біохімії в цілому та зокрема клінічну біохімію білків плазми крові, ліпідного обміну, біохімію запалення, клініко-біохімічні критерії та діагностики захворювань шлунково-кишкового тракту. По дисципліні «Біохімія харчування» розглядались значення нутріційної біохімії, біохімічні аспекти регуляції харчової поведінки та процесів травлення, біохімічні аспекти дієтології. По кожній темі з обох дисциплін були складені методичні розробки для підготовки і виконання практичних занять. Велика частина кожної розробки відведена на її теоретичне обґрунтування: коротко, але ємко, викладений матеріал по темі заняття, що дає можливість кожному студенту дати відповіді на завдання практичної частини, а саме: тестові питання, заповнення таблиць, розв'язання ситуаційних задач. Для студентів заочної форми навчання такі методичні розробки можна використовувати як контрольні роботи, на основі яких є можливість оцінити ступінь їх підготовки з кожної теми та зарахувати її.

Студенти обох форм навчання брали активну участь у засвоєнні матеріалу вибіркових дисциплін. Практично кожен студент робив презентації з певних тем. Презентації, які відповідали всім критеріям, зберігаються в базі кафедри. Звичайно більш продуктивним були б аудиторні заняття але й за умов воєнного стану можна досягти поставлених задач. Віримо в перемогу !

Лісовий М. І.

ВИХОВНА ФУНКЦІЯ ВИКЛАДАЧА ЗВО

У педагогічній науці педагог завжди розглядався як викладач навчальної дисципліни і як вихователь. Однак саме цей аспект його професійної діяльності завжди викликав у громадській думці найбільше нарікань, непорозумінь, зауважень, обговорень. Широко поширена думка, що студенти університету – дорослі люди, вже виховані й кожен дорослий вихований. Це велика помилка, оскільки дедалі очевиднішим виявляється феномен освіти без виховання. Залишається багато невирішених проблем, часто постає безсилою традиційна університетська культура, у тому числі й педагогічна, якій притаманні авторитарні способи впливу, заборонні заклики, загрози виключення із ЗВО, а не виховання у свободі та відповідальності. Чого варті, наприклад, оголошення на ганку чи паркані університету: не палити, не розпивати спиртні напої, зокрема й пиво. Перелік обмежень, зрозуміло, може бути значно розширено, але все, що забороняється, студенти продовжують робити.

Маючи значний досвід роботи у вищій школі, можемо констатувати наявність змін в університетському житті. Тішить око незакомплексованість молоді, гарні манери, комунікативні вміння, яскравість, інтелектуальний рівень. Разом із тим, часто впадає у вічі епатажний образ, низька мовленнєва культура окремих студентів, що рясніє сленгом, табуйованою лексикою, нецензурними виразами, манери поведінки, далекі від уявлень про людську гідність.

Ще К. Ушинський писав: «Ніщо не викоренить у нас твердої віри в те, що настане час, хоча, можливо, і не скоро, коли нащадки наші будуть з подивом згадувати, як довго ми нехтували справою виховання і як багато страждали від цієї недбалості».

Питання необхідності виховання студентів у сучасному ЗВО є одним із найбільш актуальних у педагогічній спільноті і не викликає жодних сумнівів. Вже ні для кого не секрет, що нині серед молоді відбувається зміна ціннісних пріоритетів: переорієнтація студентства з суспільних на індивідуальні цінності, зростання самооцінки особистості, падіння престижу таких цінностей, як громадянськість, патріотизм, колективізм, праця, що може бути свідченням глибокої перебудови духовного світу сучасної молоді.

Формування особистісних, ціннісних якостей відбувається під впливом мікросередовища студентської молоді, серед домінуючих підструктур якого можна виділити академічну групу вишу, викладачів, батьківську сім'ю та дружну компанію. При цьому цілком очевидна пріоритетна орієнтація молоді на батьківське середовище як найважливіший особистісно значущий соціум. Досить близько до неї за значенням примикає друга компанія, яка також є